

Drammens Tidende 27/10-1903

Hans Nielsen Gauge.

Paa Gamle Afers Kirkegaard, lige paa Stiften af den ærbørdige Bygning, som skræber sig fra Hellig Olavs Dage, staar der et bestemt Gravmonument.

Det er af simpelt Jern og paa alle fire Sider beklædt af Inscriptioner.

Stanjer man et Øieblik og begynder at stave sig igjennem de regelmæssige Linjer, støder man paa et Navn, som selv det nittende Aarhundrede med sine Begivenheder, sine berømte Navne ei har formaaret at ubdiffe. Det er et Navn, som den Dag idag har en etendoumelig Klang og tilmed et Navn, som har faaet ny Betydning for den norske Kirke.

Hans Nielsen Gauge staar der.

Han var bare Bøggereblikant, en Bondeens fra Gladsbøderne, fra Tune nebe ved Sarpsborg. Men den mægtige Gled, som brændte i denne Bondes Sjæl, slog som Flamme ud over det ganske Land.

For tusen Aar siden var han blit ophøiet til en af de store Marktyrere. Men nu satte man ham i Fængsel for Overtrædelse af Konventikelfalaten af 1741.

Det var Høsten 1804.

Ni og niti Aar senere, den 22. Oktober 1903, blev hans Sønnesøn gjort til Gæst for den samme Kirke, som dengang forfulgte ham. Denne Begivenhed minder os om, at vi har en Uret at gjøre god igjen.

Den Vækkelse, som udgik fra Hans Nielsen Gauge, stæbte Trang blandt Folket til at læse og lære noget. Det er saa, som har drevet et saadant Oplysningsarbejde blandt Menigmand som han. Og hans Virksomhed havde ogsaa den største Betydning for Udviklingen af Landets Næringslivet. Han stæbte Velstand og Rørelse rundt om sig. Fra Fængslet blev han løsladt for at anlægge Saltogierier med offentlige Bøbler, og da han var færdig med det, blev han atter indsat i Fængslet.

Hans Virksomhed kan næsten sammenlignes med Bergelands i sit Slags.

Det turde snart være paalide, at Nationen viser hans Minde den Ærfærdighed, som den viser andre af sine store Mænd. Bergeland har sit Monument, Velhaven og Camilla Collet vil faa sit. Skulde vi ikke ha Raad og Plads ogsaa til et for Hans Nielsen Gauge? Ispor „Kristiania Dagsavis.“

Ja, ganske vist.